

Funktionsbeskrivelser for det kommunale beredskab/ behandlingskæde for unge under 18 år

Formål med det kommunale beredskab/behandlingskæde

Standard for sagsbehandling vedrørende selvmordstruede børn og unge:

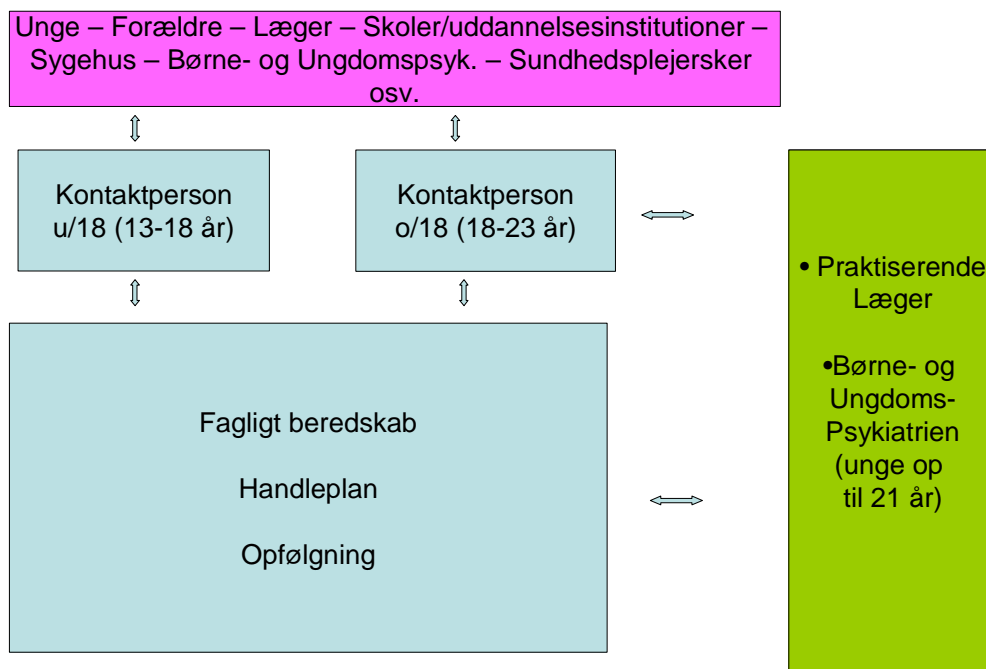
- At der ikke er ventetid for børn og unge med selvmordsadfærd
- At der er et bestemt sted at henvende sig
- At der er en kvalificeret vurdering og opfølgning
- At der er etablering af aftaler vedr. samarbejde og rutiner i kommunen og med eksterne samarbejdspartnere

Jf. kommunepakken (2006) kan børn og unges selvmordsadfærd være meget vanskelig at rumme og forholde sig til – både for forældre og professionelle. Hos forældre afstedkommer selvmordsforsøget eller –adfærden et behov for hurtig hjælp til den unge og familien. Hos de professionelle afstedkommer det en stor vilje til at hjælpe, men også en usikkerhed og forskrækkelse, som ofte resulterer i en hurtig viderehenvielse af de unge. Unges selvmordsadfærd fylder altså typisk meget, både rent psykologisk og tidsmæssigt, og det fører som regel til en situation, hvor mange dele af hjælpesystemet bliver involveret. Risikoen for at den unge bliver ”kastbold” i systemet er derfor ofte overhængende.

Udgangspunktet for forebyggelse af selvmordsadfærd hos børn og unge er en kommunal opgave og en opgave for sundhedssektoren både regionalt og kommunalt. Varde Kommunes opgave består med denne indsats i at sikre nogle faste procedurer og rutiner, som kan tages i brug, når en unge udviser selvmordsadfærd eller har forsøgt selvmord. Sammen med den unge, forældrene eller andre primære personer skal kommunen opstille planer for løsning og koordinere de forskellige tiltag i bl.a. den kommunale handleplan – på den måde adskiller forebyggelse af selvmord og selvmordsadfærd sig ikke fra andre sager med unge, der mistrives (Kommunepakken, 2006).

Det kommunale beredskab er blevet til på baggrund af Projekt PULS (Projekt-Ung-Liv-Selvværd), der fra Velfærdsministeriet har modtaget penge til forebyggelse af selvmord blandt unge i Varde Kommune. To arbejdsgrupper har siddet med i planlægningen og udformningen af projektet indsatsområder, som også bygger på konkrete erfaringer fra modelprojekter på Fyn (kommunepakken.dk).

Skitse over behandlingskæden for Varde Kommune:

Behandlingskæden er IKKE en akut funktion.

I akutte tilfælde skal egen læge, skadestue eller 1-1-2 kontaktes.

Kontaktperson:
• Tager imod alle henvendelser om selvmordstruede unge   • Forestår afklaring/forsamtale med den unge og evt. dennes familie   • Er sagsansvarlig indtil sagen kan gives videre   • Indkalder det faglige beredskab   • Er ansvarlig for mødet med det faglige beredskab   • Kvitterer tilbage til den unge og evt. dennes familie om, at der er sat noget i gang   • Skal evt. være opsøgende i kontakten til den unge   • Er ansvarlig for relationen til eksterne samarbejdspartnere   • Giver sparring til kommunens øvrige professionelle vedr. selvmordstruede unge
Det faglige beredskab:
• Sparringspartner for kontaktpersonen   • Bidrager til udredning af den unges situation

- Sikring af en bred faglig vurdering af, hvilken opfølgning der skal iværksættes.
- Er med til at vurdere selvmordsfaren
- Deltager i arbejds møder med kontaktpersonen
- Kan i nogle tilfælde få opgaver fra kontaktpersonen
- Evt. supervision og konsulentbistand til fagpersoner (aftales i samråd med kontaktpersonen)

Målgruppe:

Målgruppen er unge mellem 13-23 år bosiddende i Varde Kommune. De unge er kendetegnet ved at være selvmordstruede. Selvmordstruede unge med misbrugsproblemer vurderes i det faglige beredskab, om de kan profitere af Varde Kommunes tilbud for selvmordstruede unge. Unge med psykiatriske eller massive misbrugsproblemer viderehenvises til et andet adækvat tilbud.

Frontpersonale, samarbejdspartnere og forældre kan henvende sig til kontaktpersonen, hvis de har en ung, der er selvmordstruet eller har behov for sparring herom.

Den unge kan også selv henvende sig til kontaktpersonen, hvis han/hun føler behov for hjælp.

Kontaktperson:

I Varde Kommune sidder der nogle kontaktpersoner, som kan kontaktes, når en ung er selvmordstruet. Der sidder kontaktpersoner for ungeområdet hhv. under og over 18 år.

Henvendelser til kontaktpersonen skal ske telefonisk.

Kontaktpersonerne er myndighedspersoner. Kontaktpersonen er ansvarlige for den første kontakt vedrørende selvmordstruede unge – og kontaktpersonen sikrer, hvis hun ikke selv er sagsansvarlig, at henvendelsen overgives til anden behandler. Kontaktpersonen refererer direkte til daglig leder.

Kontaktpersonen tager imod alle henvendelser vedrørende unge i selvmordsfare. Det kan være henvendelser fra den unge, forældre, lokale samarbejdspartnere eller sygehuset. Kontaktpersonerne bør kunne træffes i kommunens åbningstid. Hvis det er en akut situation eller uden for kommunens åbningstid, kontaktes den unges egen læge, skadestue eller 1-1-2.

Ud fra den første kontakt tager kontaktpersonen stilling til, hvorvidt den unge hører hjemme i det kommunale beredskab. Hvis den unge ikke er en del af målgruppen, visiteres han/hun videre til andet relevant tilbud.

Kontaktpersonen står for afklaring/forsamtale ved alle henvendelser om selvmordstruede unge. I de dage, der går mellem henvendelsen og det faglige beredskabs møde, og hvor kontaktpersonen evt. har samtaler med den unge, kan kontaktpersonen inddrage og sparre med det faglige beredskab.

Det er kontaktpersonens ansvar at indkalde det faglige beredskab til møde. Kontaktpersonen fremsender besked pr. mail eller telefon til det faglige beredskab om mødetidspunkt samt –sted. Det faglige beredskab kvitterer for henvendelsen ved modtagelse. Det er endvidere kontaktpersonen, der udarbejder dagsorden samt fremstilling af den unges situation.

Mødeindkaldelsen fra kontaktpersonen har høj-prioritet – og det skal tilstræbes, at kontaktpersonen samler det faglige beredskab hurtigst muligt. Kontaktpersonen kvitterer efter mødet tilbage til henvender, så denne er orienteret om, at der er sat noget i gang.

Der kan være situationer, hvor kontaktpersonen skal være opsøgende i forhold til den unge. Hvis kontaktpersonen har fået besked fra sygehuset om en ung, der har været indlagt, kan kontaktpersonen vurdere i samråd med sygehuset, om der er behov for at være opsøgende.

Kontaktpersonen fører, hvis der er behov herfor, sagen ind i det faglige beredskab. Når det faglige beredskab har givet sparring og/eller ideer til opfølgende tilbud, videregives sagen til den behandler, der er ansvarlig for den videre sagsgang. Det vil af samme grund være hensigtsmæssigt, hvis den person, der skal overtage sagen fra kontaktpersonen, deltager i møderne med kontaktperson og fagligt beredskab. Kontaktpersonen kan herefter virke som vidensperson i forhold til selvmordsproblematikker i sagen.

I tilfælde hvor det faglige beredskab skønner, at der er behov for ekstern sparring fra relevante samarbejdspartnere, kontakter kontaktpersonen dem. Det er således kontaktpersonen, der varetager denne relation.

Kontaktpersonen giver sparring og konsulentbistand til professionelle i kommunen vedr. selvmordstruede unge.

Kontaktpersonen får efteruddannelse inden for selvmordsområdet.

Det faglige beredskab:

Det faglige beredskab består af ressourcepersoner ansat i Varde Kommune, der arbejder med eller blandt unge. Det faglige beredskab fungerer som konsulentteam for kontaktpersonen samt den øvrige sagsbehandling.

Det faglige beredskab er tværfagligt sammensat og et fælles team, der er medansvarlige for den unge. Opgaven for det faglige beredskab er at være sparringspartner for kontaktpersonen, der har samtaler med den selvmordstruede for at sikre en bred faglig vurdering af, hvilken opfølgning der skal iværksættes.

I akutte situationer, hvor kontaktpersonen vurderer, at han/hun har brug for en af ressourcepersonerne fra det faglige beredskab, skal det være muligt at kunne trække på dem, herunder også til situationer, hvor der er behov for akutte samtaler til den unge eller i udarbejdelsen af handleplanen. Dette aftales i samråd med daglig leder.

Det faglige beredskab skal således være indstillet på arbejds møder med kontaktpersonen, hvis denne gerne vil drøfte nogle faglige ting. Det faglige beredskab kan endvidere få opgaver fra kontaktpersonen, hvis dette skønnes nødvendigt, fx finde oplysninger eller undersøge tilbud, konsulentbistand til fagpersoner omkring den unge.

Når kontaktpersonen indkalder til møde om en selvmordstruet ung, skal fremmødet i det faglige beredskab prioriteres meget højt.

Når kontaktpersonen på mødet har orienteret om henvendelsen og den unges situation, har det faglige beredskab mulighed for at komme med afklarende spørgsmål, så de kan være med til at vurdere selvmordsfaren samt med deres kompetencer og indsigt i behandlingsmuligheder kan blive opmærksomme på, hvilke mulige indsatser der kan være adækvat at tilbyde den unge og evt. i begrænset omfang dennes familie.

Det faglige beredskab kan bidrage til:

1. udredning af sagen
2. planlægning af kommunens foreløbige handleplan
3. støtte og konsulentbistand til forældre og fagpersoner omkring den unge
4. evt. supervision til fagpersoner omkring den unge

Hvis det faglige beredskab sammen med kontaktpersonen vurderer, at der er behov for ekstern konsulentbistand i forbindelse med vurdering, visitering eller plan for relevant opfølgning for den unge, da kan eksterne samarbejdspartnere kontaktes (grønt felt).

Det faglige beredskab får efteruddannelse inden for selvmordsområdet.

Det støttende og ledsagende princip

Kontaktpersonen er altid tovholder, indtil en anden person tager over. Hjælpen til den unge og evt. dennes familie iværksættes efter det støttende og ledsagende princip, så den selvmordstruede unge ikke står uden hjælp mellem behandlingstilbud. Det skal være muligt for den unge og evt. dennes familie, at de får konkrete aftaler, så de ikke selv skal stå for henvendelser eller kontakter. Det støttende og ledsagende princip har vist sig meget vigtig – særligt når der arbejdes med unge og deres familier i en yderst sårbar position – og det tilstræbes at dette princip følges.

Socialfaglig undersøgelse, handleplan og opfølgning

Ved selvmordstruede unge er det nødvendigt, at der handles med det samme. Det betyder derfor også, at der udarbejdes en foreløbig handleplan, som sætter retningslinier for, hvad der skal ske med den unge.

Hvis det er nødvendigt, udarbejdes derefter en socialfaglig undersøgelse og en endelig handleplanen, der tager stilling til visitering, vurdering og behandling/opfølgning i forhold til den unge og familien. Der kan ikke opstilles fælles retningslinier for, hvad der skal ske med den unge, idet der skal tages hensyn til den enkeltes situation og livsforhold.

Handleplanen skal beskrive, hvad der skal ske i det videre forløb, og hvem der har ansvaret for at foretage sig hvad – samlet set skal handleplanen sikre, at der sker en bred opfølgning.

Der arbejdes med socialfaglig undersøgelse, handleplan og opfølgning efter gældende lovgivning på området.

Skitsering af samarbejdsaftaler for Varde Kommune og eksterne samarbejdspartnere

<i>Tiltag Beskrivelse</i>	<i>Kommunen</i>	<i>Børne- og Ungdomspsykiatri.</i>	<i>Praktiserende læge</i>
<i>Rådgivnings- Samtaler</i>	Rådgivende samtaler (her og nu)		
<i>Vurdering af selvmordsfare</i>	Kommunen foretager den første vurdering. Er der behov for yderligere vurdering kontaktes ekstern sam.arb.partner	I sager med mistanke om psykiatrisk lidelser	I sager hvor der kræves akut vurdering
<i>Kommunens § undersøgelse</i>	Undersøgelse af den unges forhold jf. § 50		
<i>Konsulentbistand</i>		I sager vedr. unge med alvorlige selvmordsforsøg	
<i>Kommunens foranstaltninger</i>	Efter servicelovens foranstaltninger		
<i>Ambulant behandling</i>	Efter servicelovens foranstaltninger		
<i>Psykiatrisk vurdering</i>		Ved mistanke om psykiatrisk lidelse og selvmordsadfærd	
<i>Psykologisk undersøgelse</i>	PPR eller BUF Jobcentret		
<i>Medicinsk behandling</i>		Efter psykiatrisk vurdering	Efter vurdering

Samarbejdsaftaler:

Børne- og Ungdomspsykiatrien, Psykiatricenter Vest, Esbjerg

Der er pt. ikke udarbejdet specielle samarbejdsaftaler mellem Varde Kommune og Børne- og Ungdomspsykiatrien vedrørende selvmordstruede unge. De gængse kommandoveje følges.

Børneafdelingen og Afsnit 273, Sydvestjysk Sygehus:

Varde Kommune og Sydvestjysk Sygehus udvikler et samarbejde om unge mellem 13-23 år, der er selvmordstruede og/eller har forsøgt selvmord. Samarbejdet omkring denne målgruppe er under udvikling og vil løbende blive justeret.

Når sygehuset får en ung indlagt, der har forsøgt selvmord, er der mulighed for, at sygehuset:

enten

- selv tager kontakt til kontaktpersonen fra Varde Kommune for at aftale et møde mellem den unge, evt. dennes forældre og kommunens kontaktperson. Sygehusets personale skal forinden have indhentet accept fra patienten eller dennes værger. Herefter giver sygehuset den unge og evt. dennes forældre besked om, hvor, hvornår og hvem, der varetager den videre kontakt fra kommunen

eller

- hvis den selvmordstruede unge og evt. dennes forældre ikke ønsker at sygehuset kontakter kommunen for opfølgende samtale - at sygehuset udleverer en folder om Varde Kommunes kommunale beredskab. Patienten skal da selv rette henvendelse til kommunen.

Kontaktpersoner fra hhv. børneafdelingen og afsnit 273 inviteres en gang årligt til et fællesmøde med den øvrige behandlingskæde.

Kontaktpersonerne på sygehusets afdelinger har ansvar for at formidle dette tilbud videre til den øvrige personalegruppe. I opstart af tilbuddet vil projektets tovholder, Kari Højbjerg, komme og fortælle om projektet på personalemøder samt sørge for foldere, der kan udleveres til patienter.

Samarbejdsaftalen om selvmordstruede unge er skrevet ind i Sundhedsaftalen mellem Varde Kommune og SVS/Region Syddanmark.

Lovgivning

Arbejdet med selvmordstruede unge og den organisering, som Varde Kommune handler efter, er tværfagligt forankret. Det betyder, at der både internt og i forhold til eksterne samarbejdspartnere skal være opmærksomhed mod lovgivningen om indhentning og videregivelse af oplysninger om den unge.

Generelt gælder det, at der arbejdes ud fra gældende lovgivning på området.

Vedligehold og forankring

For at rutiner, procedurer og samarbejdsaftaler ikke skal blive glemt, hvis behandlingsskæden er på standby et stykke tid, ønskes flere forhold iværksat.

- Det kommunale beredskab har faste møder 1 gang årligt, hvor nye medlemmer orienteres, og hvor rutiner og sagsforløb gennemgås og evalueres. Dette møde er for kontaktpersoner og fagligt beredskab i kommunen. Hvis det besluttes, at der sker ændringer ift. nærværende funktionsbeskrivelse, aftales på mødet, hvem der har ansvaret for at revidere og distribuere dokumentet.
- Kontaktpersoner i kommunen, det faglige beredskab, kontaktperson(-er) på hhv. Sydvestjysk Sygehus og Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling mødes 1 gang årligt.

Det tilstræbes, at der på dette møde kommer et fagligt oplæg om ny forskning inden for selvmordsområdet, en fælles diskussion om hvordan er det forløbne år gået, hvilke ting har fungeret/ikke fungeret i behandlingsskæden, og hvordan løser vi det, hvis der er nogle forhold, som bør korrigeres.

Dette møde skal således ses som et serviceeftersyn af hele behandlingsskæden og forudsætningerne for gode vidensrelationer på tværs af faglighed og ansættelsessted. Dette årlige møde kan også være grobund for udvikling af endnu tydeligere aftaler om samarbejdet, anvendelse metoder, der fremmer den personlige kontakt mellem samarbejdspartnere, oplevelse af fælles kultur samt sikring af ejerskab.

Det er kontaktpersonen for unge under 18 år, der arrangerer dette møde, og som er ansvarlig for indkaldelse, planlægning og afholdelse af mødet. Mødet foregår hvert år i september måned, og kontaktpersonen for unge under 18 år indkalder til det første møde i september 2009.